

TÜRK DİLİ VE EDEBİYAT
ÖĞRETMENLİK ALAN BİLGİSİ - DENEME SINAVI

1. Aşağıdakilerden hangisi Altay dillerine ait bir özellik değildir?

- A) İsim ve fiil çekimleri eklerle yapılır.
- B) Soru anlamı ekle sağlanır.
- C) Fiillerin olumsuzlukları ekler sayesinde oluşturulur.
- D) Kelimelerde cinsiyet kategorisi (erillik-dişilik) vardır.
- E) Cümleler özne-nesne-yüklem şeklinde sıralanır.

2. *üze kök tenri asra yagız yer kılıntukda ekin ara kişi oğlı kılınmış, olurupan Türk bodunıñ ilin törüsin tuta birmiş. Kişi oğlı ölgeli törümiş, keyik yyü tabışgan yyü olurur ertimiz. Körür közüm körmez teg bilir bilgim bilmez teg boltı.*

Yukarıdaki altı çizili kelimelerden hangisi diğerlerinden farklı bir ek almıştır?

- A) kılıntukda
- B) olurupan
- C) ölgeli
- D) yyü
- E) bilir

3. *ol sabıg eşidip tün udısıkım küntüz olursıkım kelmedi, anta ötrü kaganıma ötüntüm.*

Yukarıdaki cümlede altı çizili eklerin görevleri hangi seçenekte doğru sıralanmıştır?

- A) Belirtme hali – Sıfat-fiil – Zarf-fiil
- B) Belirtme hali – Zarf-fiil – Sıfat-fiil
- C) Ayrılma hali – Zarf-fiil – Sıfat-fiil
- D) Bulunma hali - Sıfat-fiil – Zarf-fiil
- E) İlgı hali – Gelecek Zaman – Zarf-fiil

4. *Sutraların içinde ayrı parçalar halinde bulunan uzun hikâyelere çatık (jataka) denir.*

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yukarıdaki tanıma uygun türde yazılmış bir eser bulunmaktadır?

- A) Altun Yaruk
- B) Sekiz Yükmeç
- C) İnsadi Sudur
- D) Yitiken Sudur
- E) Prens Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi

5. *ne kergekin barça bergey biz kim yerçi suwçı kemiçi bar erser yeme kelsün...*

Yukarıdaki cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Meslek adı yapan ek
- B) Soru zamiri
- C) Şart eki
- D) Emir eki
- E) Yönelme hali eki

6. Aşağıdaki eserlerden hangisi Budist Uygurlar tarafından kaleme alınmamıştır?

- A) İrk Bitig
- B) Altun Yaruk
- C) Sekiz Yükmeç
- D) Kuanşi İm Pusar
- E) İnsadi Sudur

7. Aşağıdakilerden hangisinde Kutadgu Bilig'in nüshaları doğru olarak verilmiştir?

- A) Fergana-Ayasofya-Herat
- B) Herat-Kahire-Paris
- C) Viyana-Fergana-Kahire
- D) İstanbul-Taşkent-Mısır
- E) Vatikan-Kahire-Fergana

8. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde bilgi yanlısı vardır?

- A) Kutadgu Bilig, Karahanlı Türkçesinin bilinen ilk eseridir.
- B) Divanü Lugati't-Türk ilk ansiklopedik sözlüğümüzdür.
- C) Divan-ı Hikmet, Edib Ahmed Yükeki tarafından kaleme alınmıştır.
- D) Karahanlı Türkçesi ile yazılmış Kur'an Tercümeleleri bulunmaktadır.
- E) Karahanlı Türkçesi, bazı kaynaklarda Hakaniye Türkçesi adıyla kaydedilmiştir.

9. I. Zemaşeri tarafından kaleme alınmıştır.
II. Çok dilli bir sözlüktür.
III. Harezmi Türkçesi döneminin ilk örneklerinden biridir.
IV. İçerisinde Oğuzcaya ait dil verileri de bulunmaktadır.

Yukarıdaki maddelerde özellikleri sıralanan eserin adı nedir?

- A) Divanü Lugati't-Türk
- B) Mukaddimetü'l-Edeb
- C) Nehcü'l-Feradis
- D) Kısasü'l-Enbiya
- E) Muinü'l-Mürid

10. Aşağıdaki eserlerden hangisi Karışık Dilli Eserler dönemine ait özellikler taşır?

- A) Harname
- B) Feraiz Kitabı
- C) İntihaname
- D) Çarhname
- E) Yusuf u Züleyha

11. Aşağıdakilerden hangisi Sibirya Grubu Türk Lehçelerinden biri değildir?

- A) Sahaca
- B) Tatarca
- C) Tuvaca
- D) Hakasça
- E) Altayca

12. 'İşk tabıdın olup min min-i bimâr za'if
Tâb körse anıñ dik ki bolur tar za'if

Yukarıdaki beyit için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çağatay Türkçesiyle yazılmıştır.
- B) Eski Türkçedeki ses özelliklerinden bazıları korunmuştur.
- C) İlk hecede e > i değişmesi meydana gelmiştir.
- D) Bazı kelimelerde Oğuzca etkileri görülür.
- E) Yalnızca bir örnekte hal eki kullanılmıştır.

13. Aşağıdaki kelimelerden hangisi Türkçe değildir?

- A) kapı
- B) bazı
- C) çiçek
- D) demir
- E) kalkan

14. Aşağıdakilerden hangisi tekke edebiyatı nazım türlerinden biri değildir?

- A) Nutuk
B) Devriye
C) Nefes
D) İlahi
E) Mersiye

15. Aşağıdakilerden hangisi Aruz vezni ile yazılan Halk edebiyatı nazım biçimlerinden birisidir?

- A) Gazel
B) Devriye
C) Kalenderî
D) Şathiye
E) Nutuk

16. Aşağıdakilerden hangisi deyimdir?

- A) Tok evin aç kedisi.
B) Eğilen baş kesilmez.
C) Vakitsiz gül açmaz.
D) Koça boynuzu yük değil.
E) Ana ile kız, helva ile koz.

17. Aşağıdaki şairlerden hangisi farklı bir yüzyılda yaşamıştır?

- A) Âşık Ömer
B) Levnî
C) Gevherî
D) Ercişli Emrah
E) Kul Mustafa

18. Aşağıdaki icra ortamlarından hangisi elektronik icra ortamı kapsamına girmez?

- A) Televizyon Programları
B) Radyo Programları
C) Köy Kahvehaneleri
D) CD, Teyp Kasedi
E) Sosyal Medya

19. Aşağıdaki Halk edebiyatı ürünlerinden en çok kullanılanı hangisidir?

- A) Ağıt
B) Bılmece
C) Ninni
D) Mani
E) Masal

20. Aşağıdakilerden hangisi destanların özelliklerinden değildir?

- A) Destanlar manzumdur.
B) Destanlar milletlerin kültürünü yansıtır.
C) Destanlarda gerçekler olduğundan farklı anlatılır.
D) Destanlarda mensur bölümler yer alır.
E) Destanlar milletlerin direnme gücünü gösterir.

21. Aşağıdakilerden hangisi gölge oyununun bölümlerinden biri değildir?

- A) Mukaddime
B) Arzbâr
C) Muhavere
D) Fasıllık
E) Bitiş

22. Halk Edebiyatı araştırmalarında kullanılan aşağıdaki kuramlardan hangisi metin merkezli kuramlardan biri değildir?

- A) Psikoanalitik Kuram
B) Gelişme Kuramı
C) Tarihî-Coğrafi Fin Kuramı
D) Bağlamsal Kuram
E) Yapısalcı Kuram

23. Aşağıdaki beyitlerden hangisi farklı bir vezin ile yazılmıştır?

- A) Hüsn ile saña öykünemez çün gül-i ranâ
Hüzn ile baña beñzeyemez bülbül-i şeydâ
- B) Hürşîd kim fezâ-yı felekdür mesîr aña
Degmez gedâlar içre işigüñde yir aña
- C) Hürşîd öñinde şulelenür mâh-ı nev müdâm
Gûyâ ki şema karşı görünür kenâr-ı câm
- D) Gül meclisinde lâle yine kıldı âşikâr
Âyîn-i bezm-i cişret-i Cemşîd-i kâm-kâr
- E) Hüsnüñ ziyâsı pertev-i nûr-ı kıdem gibi
Rûşen cemâlûñ âyinesi subh-dem gibi

24. Aşağıdaki şuara tezkirelerinden hangisi 17. yüzyıl-da yazılmıştır?

- A) Meşairü'ş-Şuara B) Gülşen-i Şuara
C) Künhü'l-Ahbar D) Zübdetü'l-Eşar
E) Heşt-Behişt

25. Aşağıdaki eserlerden hangisi farklı bir türe aittir?

- A) Mantıku't-Tayr B) Heves-nâme
C) Tazarru-nâme D) Çeng-nâme
E) Rebâb-nâme

26. Aşağıdaki nazım şekillerinden hangisi birden fazla şair tarafından yazılmamıştır?

- A) Taştir B) Tahmis C) Terbi
D) Tardiye E) Tesdis

27. Olmuşdu bu haste-hâl medhûş
Bu hücneti eylemiş ferâmûş

Sen bilmeyerekden etdin âgâh
Sen âh dedin ben anladım mâh

Dil-teng olayım ve mühr-ber-leb
Darılmaya tek o gonca-meşreb

Kan yutayım etmeyim anı fâş
El yâreme olmasın nemek-paş

Beyitler halinde yazılan yukarıdaki şiir aşağıdaki şairlerden hangisine ait olamaz?

- A) Fuzûlî B) Nâbî
C) Şeyh Gâlib D) Bâkî
E) Taşlıcalı Yahya

28. Aşağıdakilerden hangisi Sebki Hindî şiirinin özelliklerinden birisi değildir?

- A) Sözdən daha çok manaya önem vermesi.
B) Mübağla ve tezat sanatlarına çok yer vermesi.
C) Gerçek hayattan sahneleri anlatması.
D) Sade olmayan bir dille şiirlerin yazılması.
E) Tasavvufa şiirde yer vermesi.

29. Aynı şairin farklı gazellerinden alınan aşağıdaki beyitlerden hangisi mürettep divanda daha önde yer alır?

- A) Mest çıkıp salma nazar her yaña
Görme revâ kim ola âlem harâb
- B) Harâb olan gönül ey büt seniñ makâmıñdır
Tegâfûl eyleme bir kaç taş ile âbâd et
- C) Bir yerde sâbit et kadem-i i'tibârını
Kim reh-ber-i şeri'at ola muktedâ baña
- D) Lâ-mekân seyriniñ azimetin et
Bu harâb olacak mekândan geç
- E) Dil çekse n'ola cân ü teni hâk-i kûyuña
Hâr ü has ilter anda ki kuş âşyân tutar

30. Aşağıdaki Divan edebiyatı türlerin hangisi dini bir tür değildir?

- A) Mevlid
B) Hilye
C) Kırk Hadis
D) Şemâil
E) İydiyye

31. Kûyunda nâle kim dil-i müşaktan kopar
Bir nağmedir Hicâz'da uşşaktan kopar

yukardaki beyitte yer alan söz sanatları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Tezat- Tevriye
B) Tenasüp- Tevriye
C) Tezat-Tariz
D) Tenasüp- İstihdam
E) Tevriye-Hûsn-i talil

32. Aşağıda verilen ifadelerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Şinasi'nin "Mukaddime"si, Tercüman-ı Ahval'de yayınlanmıştır.
- B) Namık Kemal'in "Lisan-ı Osmanînin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazatı Şamildir", Tasvir-i Efkar'da çıkmıştır.
- C) Ziya Paşa'nın "Şiir ve İnşa"sı Hürriyet gazetesinde yayınlanmıştır.
- D) Takvim-i Vekayi, ilk gazetemiz olması sebebiyle edebi faaliyetler bu gazetede başlamıştır.
- E) Diyojen, ilk mizah gazetesi olma özelliğini gösterir.

33. Aşağıdaki verilen Tanzimat'ın II. Dönemi ile ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Önceki dönemin aksine halkı eğitmek ve ona faydalı olmak fikrinden vazgeçilmiştir.
- B) Şiirlerde daha çok romantizm etkisi hâkim olmuştur.
- C) Dil, yeniden ağır ve süslü hale gelmiştir.
- D) Abdülhak Hamit ile birlikte gerçek tabiat şiire girmiştir.
- E) Bu dönemde yazılan roman ve hikâyelerde sosyal fayda fikrine yer verilmemiştir.

34. Aşağıdaki ifadelerin hangisi, Hüseyin Rahmi Gürpınar için söylenemez?

- A) Natüralizmin Türk edebiyatındaki ilk büyük temsilcisidir.
- B) Bütün romanları içerik bakımından töre romanı özelliği taşır.
- C) Servet-i Fünun romanının önemli temsilcilerindedir.
- D) Eserlerinde sosyal tenkit ve mizah ön plandadır.
- E) Mürebbiye, Şiipsevdi, Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç, Mezarından Kalkan Şehit önemli eserlerinden birkaçıdır.

35. Aşağıdaki ifadelerin hangisi, Yeni Lisan'ın ilkelerinden biri değildir?

- A) Arapça ve Farsça gramer kuralları terk edilmelidir.
- B) Arapça ve Farsçadan Türkçeye girmiş ve benimsenmiş kelimeler korunmalıdır.
- C) İstanbul Türkçesi yazı dili haline getirilmelidir.
- D) Diğer Türk lehçelerinden kelime alınmamalıdır.
- E) Halk edebiyatı ve hece ölçüsü esas alınmalıdır.

36. • Mehmet Emin Yurdakul
• Rıza Tevfik
• Mehmet Akif Ersoy
• Yahya Kemal Beyatlı

Aşağıdakilerin hangisi, yukarıda verilen sanatçıların ortak özelliğidir?

- A) Milli edebiyatın önemli temsilcileridir.
- B) Şiirlerinde halkın sorunlarına değinmişlerdir.
- C) Fikirleriyle Milli edebiyata destek vermişlerdir.
- D) Hece ölçüsünün kullanılmasını teşvik etmişlerdir.
- E) Aruzu kullanmalarına rağmen sade bir dili benimsemişlerdir.

37. Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin temellerinin Milli edebiyat döneminde atıldığı görülmüştür. Bu dönemde aruzla şiire başlayan sanatçılar, özellikle Ziya Gökalp'in etkisiyle hece ile şiir yazmaya yönelmişlerdir. Bu davranışlarını da poetik olarak bazı şiirlerinde dile getirmişlerdir. Faruk Nafiz'in şiiri ile Halit Fahri Ozansoy'un adlı şiiri bu yönelimin en önemli örnekleridir.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Han Duvarları – Vatan Destanı
- B) Çoban Çeşmesi – Cenk Duyguları
- C) Şarkın Sultanları – Rüya
- D) Sanat – Aruzla Veda
- E) Memleket Türküsü – Gülistan ve Hareler

38. Ben nice gözle nice denizle nice gazelle
Rimle gördüm rimle bildim rimle yaşadım seni

Sen ne iydin güzeldiysen de çirkindiysen de
Kocan ne iydi sonra Niyde ilinden gökyüzleri

Yukarıda verilen dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Serbest ölçü ile yazılmıştır.
- B) Mevcut dilden sapmalar görülmektedir.
- C) Divan edebiyatı şiirinden alınmıştır.
- D) İmgeci bir şiir anlayışının örneğidir.
- E) Serbest çağrışım ilkesi esas alınmıştır.

39. Ankara treni geçtikten yarım saat sonra dış kapıyı demirleyip kilitledi. Gecikme üç saat değil iki saattir. Salonun ışıklarını söndürdü; odaya girdi. Dün gece çok az kamıştı odada; havluya yaklaşırken dönüp çıkmıştı. Yürüdü; Zebercet yatağın yanında başucu masasının önünde durdu. O gece şuracıkta oturuyordu kadın: kara kazağı, iri yuvarlaklı gümüş kolyesi. Bakmıştı. Tepside çaydanlık, süzgülü, çay bardağı; tabakta beş şeker. Altı şeker koymuştu. Eksik şeker kadının tek şekerle bir bardak çay içtiğine kesin bir kanıt mıydı? Ya ikiye bölüp yarımşar şekerle iki bardak çay içtiyse?

Aşağıdakilerden hangisinin romancılık anlayışı, bu parçadaki anlatım özelliklerine daha uzaktır?

- A) Oğuz Atay
- B) Kemal Tahir
- C) Yusuf Atılgan
- D) Hasan Ali Toptaş
- E) Orhan Pamuk

40. Toplumcu gerçekçilerden farklı olarak insan gerçekliğini psikolojik yönleriyle anlatma gayreti içine giren bu sanatçılar, olaylardan ve insanın kendisinden hareketle bireyin iç dünyasına yer verdiler. Bireyin yabancılaşmasını, ruhsal durumunu, kendine yer edinmesini iç konuşma, bilinç akışı gibi tekniklerle vermeye çalışmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda sözü edilen sanatçılardan biri değildir?

- A) Abdülhak Şinasi Hisar
B) Peyami Safa
C) Mustafa Kutlu
D) Ahmet Hamdi Tanpınar
E) Rıfat Ilgaz

41. Aşağıda verilen eserlerden hangisinin edebi metin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) Hayr-âbâd
B) Hüsn ü Aşk
C) Hüsrev ü Şirin
D) Mir'âtü'l-Memâlik
E) Risâletü'n-Nushiyye

42. "Bak, çok koşacağız ha, dedi. Baltek hafif bir ses çıkarak kuyruğunu salladı. Yine şeker istiyordu. Ama çocuk bir tane daha vermeye cesaret edemedi. Satıcı gücenedebilirdi. Adam; köpeğe yedirsın diye vermemişti ona bir avuç şekeri. İşte tam bu sırada dedesi çıkageldi. İhtiyar, kovanların olduğu yere gitmişti. Oradan, evlerin ardında olup bitenler görülmezdi. Maşın-mağaza gitmeden gelmesi ne kadar iyi bir rastlantıydı! Yoksa o güzel çanta alınmayacaktı. Doğrusu o gün çok şanslı bir gündü çocuk için."

Cengiz AYTMATOV'un "Beyaz Gemi" adlı eserinden alınan yukarıdaki bölüm incelendiğinde eserde kullanılan bakış açısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanık
B) Gözlemci
C) Hakim
D) Kahraman
E) Nesnel

43. Aşağıdakilerden hangisi Edebiyat dersleri için metin seçerken aranacak özelliklerden **değildir**?

- A) Metinler öğrencilerin düzeyine uygun olmalıdır.
B) Metinler öğrencilere duyuşsal hedefler kazandırıcı etmenlere sahip olmalıdır.
C) Metinler temsil ettiği dönemin özelliklerini net biçimde üzerinde bulundurulmalıdır
D) Metinler seçilirken öğrenci ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.
E) Metinler hangi dönemi temsil ederse etsin anlaşılması güç ve zorlayıcı nitelikler taşımamalıdır.

44. Öğretmen öğrencilerine bir yazarın sanat hayatı boyunca vermiş olduğu eserlerin özel hayatıyla ilişkisini yansıtan bir metin okutmuştur. Ardından öğrencilerine "Metinde yer alan bilgileri grafiğe dönüştürürsek nasıl bir grafik elde ederiz?" sorusunu yöneltmiştir.

Öğretmenin bu sorusu karşısında metni grafiksel biçimde ifade eden öğrencilerin Bloom'un bilişsel alan taksonomisinde hangi düzeye ulaşmış oldukları söylenebilir?

- A) Uygulama
B) Kavrama
C) Sentez
D) Analiz
E) Değerlendirme

45 VE 46. SORULARI AŞAĞIDAKİ
PARAGRAFA GÖRE CEVAPLAYINIZ

Öğretmen derste Mehmet Kaplan'a ait Tiyatro ve Gençlik adlı metni ele alacaktır. Metnin ana fikri "Tiyatro insanları eğlendiren, eğiten ve dayanışmayı öğreten önemli bir sanattır." şeklindedir. Dersini bu ana fikri kazandırmak ve bu fikrin etrafında şekillendirmek üzere planlayan öğretmen, öğrencilerin dikkatini tiyatronun bu yönüne çekerek ve öğrenciyi güdüleyerek derse geçiş yapmayı amaçlamaktadır. Bu amaç kapsamında öğretmen, tiyatro sanatı ile ilgili sahne fotoğrafları göstermiş ve "Hiç tiyatroya gittiniz mi?" şeklinde bir soruyla derse giriş yapmıştır.

45. Buna göre öğretmenin amacı ve bu amaç doğrultusunda gerçekleştirdiği derse giriş etkinliği incelendiğinde aşağıdakilerden hangisini söylemek mümkün **değildir**?

- A) Öğretmen derse girişte tiyatronun bireye ve topluma kazandırdıklarını sorgulatacak bir güdüleme gerçekleştirmemiştir.
- B) Öğretmenin giriş etkinliğinde amacına tam olarak uymadığı gözlenmektedir.
- C) Öğretmen konuya odaklanıp ana fikirden uzaklaşmıştır.
- D) Öğrencilerin edindiği kazanımlar öğretmenin planladığından farklılaşacaktır.
- E) Dersin giriş bölümünde yapılan etkinlik ders planıyla birebir örtüşmektedir.

46. Öğretmenin derse giriş aşamasında öğrencilere tiyatro sanatıyla ilgili sahne fotoğrafları göstermesi hangi amaca yöneliktir?

- A) Ön bilgileri yoklama
- B) Dikkat çekme
- C) Güdüleme
- D) Derse geçiş
- E) Özetleme

47. Aşağıdakilerden hangisi bir metin incelenirken üzerinde durulan "metin içi düzenleniş" etmenlerinden biri **değildir**?

- A) Metnin anlamsal ve biçimsel düzenlenişi
- B) Metnin bölüm sayısı
- C) Metnin içinde yer aldığı kültür ve tarih
- D) Yazarın bireysel seçimleri
- E) Metnin içerdiği ses özellikleri

48. Turan Öğretmen dersini işlerken "Sanatın amacı" konusunda öğrencilerin görüşlerinin farklı noktalarda toplandığını görerek birkaç kişilik bir grup oluşturmuş ve grubun konunun farklı yönlerini bir başkan eşliğinde tartışmasını istemiştir.

Turan Öğretmen'in yaptırmış olduğu bu etkinlik aşağıdaki tartışma türlerinden hangisine uygundur?

- A) Zit panel
- B) Münazara
- C) Forum
- D) Açık oturum
- E) Panel

49. Güçlü bir kültüre sahip olmamıza karşın son yıllarda dildeki yozlaşma ve emperyalist etkileri değerlendirme amacıyla yapılan bir grup çalışmasında bu durum eleştirel, duygusal, yapıcı, çözüm üretici bakış açılarıyla düşünülür. Değerlendirmenin sonunda, tüm bakış açıları ele alınır ve bir analiz yapılır, konuya ilişkin son görüş söylenir.

Yukarıdaki süreçte dilin yozlaşmasıyla ilgili gerçekleştirilen etkinlik aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilidir?

- A) Öğrenme halkası
- B) Bil – iste – öğren
- C) Yaratıcı düşünme
- D) Eleştirel düşünme
- E) Altı şapkalı düşünme

50. Öğretmen dersinde sanat akımları konusunu işlemiştir. Dersini ele alırken daha çok her akımın Dünya edebiyatı ve Türk edebiyatındaki temsilcilerinin öğrenciler tarafından iyice öğrenilmesini amaçlamıştır.

Öğretmenin dersiyle öğrencilere edindirmeyi amaçladığı hedefleri objektif testlerle ölçmek amacıyla hangi yöntemi kullanması uygun olacaktır?

- A) Eşleştirme testi
- B) Portfolyo
- C) Performans
- D) Derecelendirme ölçeği
- E) Dereceli puanlama anahtarı